

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ»

در حقیقت، مؤمنان کسانی اند که به خدا و پیامبر او گرویده و [دیگر] شک نیاورده و با مال و جانشان در راه خدا جهاد کرده اند؛ اینانند که راستکردارند (سوره حجرات، آیه ۱۵)

جهاد یعنی چی؟

جهاد یعنی تلاش در یک مسیر مشخص و برای یک هدف خاص. اون جهادی که توی قرآن در موارد مختلف بهش اشاره شده، به معنی خاص یعنی تلاش و کوشش در راه خدا به روش های مختلف. تلاش در راه خدا همونطور که در آیه ۱۱ سوره مبارکه صف اومده «تُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ»، هم جنبه مالی داره، مثل انفاق در راه خدا و کمک مالی، هم جنبه جانی، مثل مایه گذاشتن از جان و روبرو شدن با دشمن. پس جهاد یک معنای عمومی داره، کار و تلاش، و یک معنای اختصاصی، که کوشش با مال و جان در راه خداست.

کسی که می‌خواد از کوه بالا بره و به قله برسه، باید کلی تلاش کنه و با سختی های راه رو به رو بشه و خیلی جاها از خودش بزنه برای رسیدن به هدفش. اگر مجاهد مسئولیت‌پذیر نباشه، هر آن ممکنه از وظیفه خطیری که داره شونه خالی کنه، یا مثلاً موقعی که باید یک جایی کمک مالی بکنه، کمک مالی خودش رو قطع کنه و بگه به من چه که به بقیه کمک کنم، یا اینکه سلاحش رو روی زمین بندازه و دمش رو روی کولش بذاره و فرار رو بر قرار ترجیح بده!

مثلاً یک کوهنورد باید مسئولیت پذیر باشه نسبت به گروه و مسئولیتی که بهش داده شده رو به خوبی انجام بده تا وسط مسیر وانده و بتونه به قله برسه. بنابراین از پیش‌نیازهای یک فرد مجاهد، مسئولیت‌پذیری. از طرف دیگه اگه مجاهد مسئولیت پذیر باشه اما به توانایی‌هاش باور نداشته باشه، اونوقت ممکنه موقع رویارویی با مشکل و سختی خودش رو ببازه یا کاسه چه کنم چه دست بگیره! در نتیجه نتونه از توانایی‌هاش حداکثر استفاده رو ببره. اگر مجاهد توانایی خودش رو دست کم بگیره، مشکلات و دشمنان در نگاهش از اونچه هستن بزرگتر جلوه می‌کنن و مجاهد روحیه خودش رو می‌بازه! مثل وقتی که عمرو بن عبدود با پرش بلند اسبش از خندق عبور کرد و مبارزه طلبی کرد، هر بار که مسلمانان رو به مبارزه طلبید حضرت علی (ع) داوطلب شد اما پیامبر (ص) مانع ایشون شدن، مجاهدان دیگه از جهت عدم باور به توانمندی‌هاشون از رویارویی با عمرو هراسناک بودن، در نهایت حضرت علی (ع) به نبرد با عمرو رفتن و اون رو شکست دادن.

مجاهد علاوه بر کار و تلاش در راه خدا به دو ویژگی اخلاقی نیاز داره: خودباوری و مسئولیت‌پذیری و بدون این دو تا ویژگی نمی‌تونه تلاش و کوشش در راه خدا رو به سرانجام برسونه و ممکنه وسط کار کم بیاره و جا بزنه.